

561.

Traktat Koncyljacyjno-Arbitrażowy**między Polską a Królestwem Serbów, Chorwatów, i Słoweńców, podpisany w Genewie dnia 18 września 1926 r.**

(Ratyfikowany zgodnie z ustawą z dnia 24 czerwca 1927 roku — Dz. U. R. P. Nr. 63, poz. 548).

Przekład.

W IMIENIU RZECZYSPOLITEJ POLSKIEJ
 MY, IGNACY MOŚCICKI,
 PREZYDENT RZECZYSPOLITEJ POLSKIEJ,

wszem wobec i każdemu z osobna, komu o tem wie-
 dzieć należy, wiadomem czynimy:

Dnia osiemnastego września tysiąc dziewięćset
 dwudziestego szóstego roku podpisany został w Ge-
 newie pomiędzy Rządem Rzeczypospolitej Polskiej
 a Rządem Królestwa Serbów, Chorwatów i Słoweń-
 ców Traktat Koncyljacyjno-Arbitrażowy o następują-
 cem brzmieniu dosłownem:

TRAKTAT KONCYLJACYJNO - ARBITRAŻOWY**między Polską a Królestwem Serbów, Chorwatów
i Słoweńców.**

PREZYDENT RZECZYSPOLITEJ POLSKIEJ

i

JEGO KRÓLEWSKA MOŚĆ KRÓL SERBÓW,
CHORWATÓW I SŁOWEŃCÓW,

ożywieni pragnieniem rozwinięcia stosunków
 przyjaznych, łączących oba Kraje,

kierując się zasadami Rezolucji Zgromadzenia
 Ligi Narodów z dnia 22 września 1922, dotyczącej
 ustanowienia Komisji Pojednawczych między pań-
 stwami,

i pragnąc uświęcić zasadę arbitrażu obowiązk-
 owego w swych wzajemnych stosunkach przez układ
 ogólny, który ma na widoku artykuł 21 Paktu Ligi
 Narodów,

postanowili zawrzeć Traktat Koncyljacyjno-Ar-
 bitrażowy i zamianowali w tym celu, jako swych
 Pełnomocników, mianowicie:

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej:

Pana Augusta Zaleskiego, Ministra Spraw Za-
granicznych,Jego Królewska Mość Król Serbów,
Chorwatów i Słoweńców:Pana Momtchilo Nintchitch, Doktora Praw, Mi-
nistra Spraw Zagranicznych;

KTÓRZY, po wymianie swych pełnomocnictw,
 uznanych za dobre i w należytej formie wystawione,
 zgodzili się na następujące postanowienia:

AU NOM DE LA RÉPUBLIQUE DE POLOGNE

NOUS, IGNACY MOŚCICKI,

PRÉSIDENT DE LA RÉPUBLIQUE DE POLOGNE,

à tous ceux qui ces présentes lettres verront,
 Salut:

Un Traité de Conciliation et d'Arbitrage ayant
 été signé entre le Gouvernement de la République
 de Pologne et le Gouvernement du Royaume des Ser-
 bes, Croates et Slovènes à Genève le dix-huit sep-
 tembre mil neuf cent vingt six, Traité dont la te-
 neur suit:

**TRAITÉ
DE CONCILIATION ET D'ARBITRAGE****entre la Pologne et le Royaume de Serbes, Croates
et Slovènes.**LE PRÉSIDENT
DE LA RÉPUBLIQUE DE POLOGNE

et

SA MAJESTÉ LE ROI
DES SERBES, CROATES ET SLOVÈNES,

animés du désir de développer les relations ami-
 cales qui unissent les deux Pays,

s'inspirant des principes de la Résolution de l'As-
 semblée de la Société des Nations en date du 22 sep-
 tembre 1922, relative à l'institution des Commissions
 de Conciliation entre États,

et désirant consacrer le principe de l'arbitrage
 obligatoire dans leurs rapports réciproques par un ac-
 cord général visé à l'article 21 du Pacte de la Société
 des Nations,

ont résolu de conclure un Traité de Conciliation
 et d'Arbitrage et ont nommé à cet effet pour Leurs
 Plénipotentiaires, savoir:

Le Président de la République
de Pologne:Mr. August Zaleski, Ministre des Affaires
Étrangères,Sa Majesté le Roi des Serbes,
Croates et Slovènes:Mr. Momtchilo Nintchitch, Docteur en Droit,
Ministre des Affaires Étrangères,

LESQUELS, après avoir échangé leurs pleins
 pouvoirs, reconnus en bonne et due forme, ont con-
 venu des dispositions suivantes:

Artykuł pierwszy.

Wysokie Umawiające się Strony zobowiązują się poddać postępowaniu pojednawczemu lub postępowaniu rozjemczemu wszystkie spory, któreby mogły wyniknąć między nimi i którychby nie można było rozstrzygnąć we właściwym czasie na drodze dyplomatycznej.

Traktat niniejszy nie stosuje się do sporów, dla których rozstrzygnięcia odrębna procedura jest lub będzie przewidziana w innych konwencjach, zawartych przez Umawiające się Strony. Jednakowoż nic nie stoi na przeszkodzie, aby Umawiające się Strony zastosowały nawet do tych sporów postępowanie pojednawcze, ustanowione przez niniejszy Traktat.

Wszelki spór, do którego powyżej wymieniony sposób może być zastosowany, będzie przekazany postępowaniu pojednawczemu, chyba że Strony zgodzą się poddać go bezpośrednio arbitrażowi.

W razie, gdy postępowanie pojednawcze, przewidziane w niniejszym Traktacie, nie osiągnie skutku, spór, na żądanie jednej ze Stron, będzie poddany arbitrażowi.

Artykuł 2.

Gdy chodzi o sprawy, które, według ustawodawstwa wewnętrznego jednej ze Stron, wchodzą w zakres kompetencji jej krajowych władz sądowych, Strona ta będzie mogła sprzeciwić się, aby były one poddane postępowaniu pojednawczemu lub rozjemczemu, zanim właściwa krajowa instancja sądowa nie wyda orzeczenia ostatecznego, chyba gdyby zaszedł wypadek odmowy wymiaru sprawiedliwości.

Wniosek o postępowaniu pojednawczem winien być w tym wypadku zgłoszony najpóźniej w rok, licząc od daty wyroku ostatecznego.

Artykuł 3.

W ciągu sześciu miesięcy, następujących po wymianie dokumentów ratyfikacyjnych niniejszego Traktatu, Umawiające się Strony ustanowią Stałą Komisję Pojednawczą, składającą się z pięciu członków.

Każda Strona zamianuje dwóch członków: jednego z pomiędzy swych własnych obywateli, a jednego z pośród przynależnych państwa trzeciego. Ten ostatni nie może ani posiadać stałego miejsca zamieszkania na terytorjum Strony, która go zamianowała, ani pozostawać u niej na służbie.

Obie Strony wyznaczą na przeciąg pięciu lat, za wspólną zgodą, Przewodniczącego Komisji z pomiędzy przynależnych państw trzecich. W braku porozumienia między Stronami, zamianowanie Przewodniczącego nastąpi zgodnie z art. 45 Konwencji Haskiej o pokojowym rozstrzygnięciu sporów międzynarodowych z 18 października 1907.

Artykuł 4.

W razie zgonu lub ustąpienia jednego z członków Komisji Pojednawczej, należy spowodować zamianowanie jego następcy w ciągu następnych trzech

Article premier.

Les Hautes Parties Contractantes s'engagent à soumettre à la procédure de conciliation ou à la procédure d'arbitrage tous les différends qui viendraient à s'élever entre elles et qui n'auraient pu être résolus par la voie diplomatique dans un délai raisonnable.

Le présent Traité ne s'applique pas aux différends pour la solution desquels une procédure spéciale est ou sera prescrite par d'autres Conventions entre les Parties Contractantes. Toutefois rien n'empêche les Parties Contractantes d'appliquer même pour ces différends la procédure de conciliation établie par le présent Traité.

Tout différend susceptible d'être réglé de la manière indiquée ci-dessus sera soumis à la procédure de conciliation à moins que les Parties ne conviennent de le soumettre immédiatement à l'arbitrage.

Au cas, où la procédure de conciliation prévue par le présent Traité n'aboutirait pas, le différend sera soumis à l'arbitrage, si l'une des Parties le demande.

Article 2.

Dans les questions qui, selon la législation interne de l'une des Parties, sont de ressort des autorités judiciaires nationales, cette Partie pourra s'opposer à ce qu'elle soit soumise à une procédure de conciliation ou d'arbitrage, avant que la juridiction nationale compétente se soit prononcée définitivement, sauf le cas de déni de justice.

La demande de conciliation devra, dans ce cas, être formée une année au plus tard à compter du jugement définitif.

Article 3.

Dans les six mois qui suivront l'échange des ratifications du présent Traité, les Parties Contractantes institueront une Commission Permanente de Conciliation composée de cinq membres.

Chaque Partie désignera deux membres: l'un parmi ses propres nationaux, l'autre parmi les ressortissants d'un État tiers. Ce dernier ne doit ni avoir son domicile sur le territoire de la Partie qui l'a nommé, ni se trouver à son service.

Les deux Parties désigneront pour la durée de cinq ans, d'un commun accord, le Président de la Commission parmi les ressortissants d'un État tiers. À défaut d'entente entre les Parties il sera procédé à la nomination du Président conformément à l'art. 45 de la Convention de la Haye pour le Règlement Pacifique des Conflits Internationaux du 18 octobre 1907.

Article 4.

En cas de décès ou de retraite de l'un des membres de la Commission de Conciliation, il devra être pourvu à son remplacement si possible dans les trois

miesiący, jeżeli to będzie możliwe, a w każdym razie natychmiast, gdy jakiś spór zostanie przedłożony Komisji.

W razie, gdyby jednemu z członków Komisji Pojednawczej uniemożliwiła branie udziału w pracach Komisji chwilowa przeszkoda pod postacią choroby lub innej jakiej bądź okoliczności, Strona, która go mianowała, wyznaczy zastępcę, który będzie zasiadał chwilowo za niego.

Funkcje Przewodniczącego kończą się z upływem jego mandatu. Jednakowoż obie Strony, za wspólną zgodą, mogą odnowić jego mandat na nowy okres pięcioletni.

Dopóki postępowanie nie zostało wszczęte przed Komisją Koncecyjną, każda z Umawiających się Stron będzie władna odwołać mianowanych przez siebie członków; w tym wypadku członek wyznaczony winien bez zwłoki otrzymać następcę.

Artykuł 5.

W ciągu dni piętnastu od daty wniesienia sporu przez jedną ze Stron do Komisji Pojednawczej, każda ze Stron będzie mogła, w celu zbadania tego sporu, zastąpić mianowanego przez siebie członka narodowego przez osobę, posiadającą specjalną kompetencję w tej dziedzinie.

Strona, któraby zechciała skorzystać z tego uprawnienia, uprzedzi o tem natychmiast drugą Stronę; ta ostatnia, w tym wypadku, będzie miała możność skorzystania z takiego samego uprawnienia w ciągu dni piętnastu od daty otrzymania przez nią tego zawiadomienia.

Artykuł 6.

Komisja Pojednawcza będzie miała za zadanie ułatwić rozstrzygnięcie sporu, wyjaśniając drogą badania bezstronnego i sumiennego stroną faktyczną i formułując warunki załatwienia sporu zgodnie z postanowieniami art. 12 niniejszego Traktatu.

Komisja będzie powoływana do działania drogą podania, skierowanego do jej Przewodniczącego przez jedną z Umawiających się Stron.

Strona, która zażąda wszczęcia postępowania pojednawczego, winna jednocześnie notyfikować to podanie Stronie przeciwnej.

Artykuł 7.

Komisja Pojednawcza zbierać się będzie w miejscowości, wskazanej przez jej Przewodniczącego, o ile nie nastąpi co do tego inne porozumienie.

Artykuł 8.

Postępowanie przed Komisją Pojednawczą będzie kontradiktoryjne.

Komisja sama ustali procedurę, uwzględniając, o ile nie zapadnie jednomyślna uchwała przeciwna, przepisy zawarte w tytule III Konwencji Haskiej z 18 października 1907 r. o pokojowym rozstrzygnięciu sporów międzynarodowych.

mois qui suivront, et en tout cas aussitôt qu'un différend aura été soumis à la Commission.

Au cas, où l'un des membres de la Commission de Conciliation serait momentanément empêché de prendre part aux travaux de la Commission par suite de maladie ou de toute autre circonstance, la Partie qui l'a nommé désignera un suppléant qui siégera temporairement à sa place.

Les fonctions du Président cessent à la fin de son mandat. Toutefois les deux Parties, d'un commun accord, peuvent renouveler son mandat pour une nouvelle période de cinq ans.

Tant que la procédure n'est pas engagée devant la Commission, chacune des Parties Contractantes a le droit de révoquer les membres nommés par elle; dans ce cas le nombre éliminé sera remplacé sans retard.

Article 5.

Dans un délai de quinze jours à partir de la date, où l'une des Parties aura porté un différend devant la Commission de Conciliation, chacune des Parties pourra, pour l'examen de ce différend, remplacer le membre national, désigné par elle, par une personne possédante une compétence spéciale dans la matière.

La Partie qui voudrait user de ce droit en avertira immédiatement l'autre Partie; celle-ci aura, dans ce cas, la faculté d'user du même droit dans un délai de quinze jours à partir de la date, où l'avertissement lui sera parvenu.

Article 6.

La Commission de Conciliation aura pour tâche de faciliter la solution du différend en éclaircissant par un examen impartial et consciencieux les questions de fait et en formulant des propositions en vue de règlement du litige, conformément aux dispositions de l'art. 12 du présent Traité.

La Commission sera saisie sur requête adressée à son Président par l'une des Parties Contractantes.

Notification de cette requête sera faite en même temps à la Partie adverse par la Partie qui demandera l'ouverture de la procédure de Conciliation.

Article 7.

La Commission de Conciliation se réunira, sauf accord contraire, au lieu désigné par son Président.

Article 8.

La procédure devant la Commission de Conciliation sera contradictoire.

La Commission règlera elle-même la procédure en tenant compte, sauf décision contraire prise à l'unanimité, des dispositions contenues au titre 3 de la Convention de la Haye du 18 octobre 1907 pour le Règlement Pacifique des Conflits Internationaux.

Obrady Komisji będą się toczyły przy drzwiach zamkniętych, o ile Komisja, w porozumieniu ze Stronami, nie postanowi inaczej.

Artykuł 9.

O ile Traktat niniejszy inaczej nie stanowi, uchwały Komisji Pojednawczej będą zapadały większością głosów; każdy członek będzie rozporządzał jednym głosem. Uchwały Komisji będą prawomocne, o ile zapadły w obecności wszystkich jej członków.

Artykuł 10.

Umawiające się Strony mają prawo mianować przy Komisji specjalnych agentów, którzy będą zarazem pośrednikami między nimi a Komisją.

Artykuł 11.

Umawiające się Strony będą dostarczały Komisji Pojednawczej wszelkich użytecznych informacji i będą jej ułatwiały pod każdym względem wykonanie jej zadania.

Artykuł 12.

Komisja Konkylacyjna złoży swoje sprawozdanie w ciągu sześciu miesięcy, licząc od dnia jej pierwszego zebrania się, o ile Umawiające się Strony, za wspólną zgodą, nie postanowią terminu tego skrócić lub przedłużyć.

O ile to będzie wskazane, sprawozdanie poda sposób załatwienia sporu.

Zdanie umotywowane członków, którzy znaleźli się w mniejszości, będzie przytoczone w sprawozdaniu.

Każda ze Stron otrzyma jeden egzemplarz sprawozdania, podpisany przez Przewodniczącego.

Sprawozdanie Komisji, ani z punktu widzenia przedstawienia stanu faktycznego, ani z uwagi na motywy prawne, nie będzie miało charakteru orzeczenia rozjemczego lub sądowego.

Artykuł 13.

W terminie właściwym, w żadnym razie nie przekraczającym trzech miesięcy, Strony zawiadomią się wzajemnie, jak również podadzą do wiadomości Przewodniczącego Komisji Pojednawczej, czy przyjmują wnioski sprawozdania i zawarte w niem propozycje.

Zależy od decyzji Stron, powziętej za wspólnym porozumieniem się, czy sprawozdanie Komisji winno być opublikowane.

Artykuł 14.

Podczas trwania efektywnego postępowania pojednawczego, Przewodniczący i członkowie Komisji będą otrzymywali wynagrodzenie, którego wysokość ustalą Umawiające się Strony.

Każda Strona będzie ponosiła swoje własne koszty i po połowie kosztów wspólnych Komisji.

Les délibérations de la Commission auront lieu à huis clos à moins que la Commission, d'accord avec les Parties, n'en décide autrement.

Article 9.

Sauf disposition contraire du présent Traité, les décisions de la Commission de Conciliation seront prises à la majorité des voix; chaque membre disposera d'une voix. La Commission ne pourra prendre de décision valable que si tous les membres sont présents.

Article 10.

Les parties Contractantes ont le droit de nommer auprès de la Commission des agents spéciaux qui serviront en même temps d'intermédiaires entre elles et la Commission.

Article 11.

Les Parties Contractantes fourniront à la Commission de Conciliation toutes les informations utiles et lui faciliteront à tous égards l'accomplissement de sa tâche.

Article 12.

La Commission de Conciliation présentera son rapport dans les six mois à compter du jour de sa première réunion, à moins que les Parties Contractantes ne décident, d'un commun accord, d'abrégier ou de proroger ce délai.

Le rapport comportera, s'il y a lieu, un projet de règlement du différend.

L'avis motivé des membres restés en minorité sera consigné dans le rapport.

Un exemplaire du rapport, signé par le Président, sera remis à chacune des Parties.

Le rapport de la Commission n'aura, ni en ce qui concerne l'exposé des faits, ni en ce qui concerne les considérations juridiques, le caractère d'une sentence arbitrale ou judiciaire.

Article 13.

Les Parties porteront à leur connaissance réciproque, ainsi qu'à la connaissance du Président de la Commission de Conciliation, dans un délai raisonnable n'excédant toutefois pas la durée de trois mois si elles acceptent les conclusions du rapport et les propositions qui y sont contenues.

Il appartient aux Parties de décider, d'un commun accord, si le rapport de la Commission doit être publié.

Article 14.

Pendant la durée effective de la procédure de conciliation, le Président et les membres de la Commission toucheront une indemnité dont le montant sera arrêté entre les Parties Contractantes.

Chaque Partie supportera ses propres frais et une partie égale des frais de la Commission.

Artykuł 15.

W razie, gdy Komisja Koncyljacyjna nie zdoła ułożyć w terminie, przewidzianym w art. 12, ustęp 1, niniejszego Traktatu, propozycji, dotyczącej załatwienia sporu;

w razie, gdy jedna z Umawiających się Stron lub obie nie przyjmą wniosków i propozycji, zawartych w sprawozdaniu Komisji Pojednawczej;

w razie, gdy nie wypowiedzą się one w terminie, podanym w art. 13 niniejszego Traktatu co do przyjęcia wniosków i propozycji, zawartych w sprawozdaniu, —

spór będzie oddany pod arbitraż i Trybunał Rozjemczy będzie ustanowiony na podstawie porozumienia się Umawiających się Stron.

O ile w ciągu trzech miesięcy, licząc od dnia, gdy jedna ze Stron wystąpiła do drugiej z żądaniem arbitrażu, Trybunał Rozjemczy nie zostanie utworzony na podstawie porozumienia się Stron, należy postąpić w sposób następujący:

Każda Strona zamianuje dwóch arbitrów, z których jeden winien być wybrany z listy członków Stałego Sądu Rozjemczego z wyłączeniem jej własnych obywateli; wyznaczają one, za wspólną zgodą, Przewodniczącego Trybunału. W braku porozumienia, zamianowanie Przewodniczącego nastąpi zgodnie z przepisami artykułu 45 Konwencji Haskiej o pokojowym załatwianiu sporów międzynarodowych z dnia 18 października 1907 r.

Artykuł 16.

W razie, gdy zajdzie potrzeba stosowania między niemi arbitrażu, Umawiające się Strony zobowiązują się zawrzeć, w ciągu trzech miesięcy, licząc od dnia zgłoszenia przez jedną Stronę drugiej żądania arbitrażu, specjalną umowę kompromisową, określającą wyraźnie przedmiot sporu, szczegóły procedury i specjalny zakres kompetencji Trybunału, jak również wszelkie inne warunki, uzgodnione pomiędzy niemi.

W braku przeciwnych klauzul kompromisowych, będą one we wszystkim, co dotyczy procedury rozjemczej, stosowały się do przepisów, ustanowionych w Konwencji, podpisanej w Hadze dnia 18 października 1907 r. o pokojowym załatwianiu sporów międzynarodowych.

Artykuł 17.

Rozumie się, że zobowiązania, przyjęte na mocy niniejszego Traktatu przez Umawiające się Strony, w niczem nie stają na przeszkodzie, aby one, za wspólną zgodą, oddały do rozstrzygnięcia Stałemu Trybunałowi Sprawiedliwości Międzynarodowej w Hadze spór, któryby powstał między niemi.

Artykuł 18.

Postanowienia dwóch ostatnich ustępów artykułu 16 będą stosowane również i wtedy, gdy, na mo-

Article 15.

Au cas, où la Commission de Conciliation n'aboutirait pas à la rédaction d'une proposition relative au règlement du différend, dans le délai visé à l'art. 12 alinéa I du présent Traité;

au cas, où l'une des Parties Contractantes ou toutes les deux n'adopteraient pas les conclusions du rapport de la Commission de conciliation et les propositions qui y sont contenues;

au cas, où elles ne se prononceraient pas dans le délai visé à l'art. 13 du présent Traité qu'elles adoptent les conclusions du rapport et les propositions qui y sont contenues, —

le différend sera soumis à l'arbitrage et le tribunal d'arbitrage sera établi par l'accord des Parties Contractantes.

À défaut de constitution du tribunal par l'accord des Parties dans un délai de trois mois à compter du jour, où l'une des Parties aura adressé à l'autre la demande d'arbitrage, il sera procédé de la manière suivante:

Chaque Partie nommera deux arbitres dont l'un devra être sur la liste des membres de la Cour Permanente d'Arbitrage et choisi à l'exclusion de ses propres nationaux; elles désignent, d'un commun accord, le Président du Tribunal. À défaut d'un accord, il sera procédé à la nomination du Président conformément à l'article 45 de la Convention de la Haye pour le Règlement Pacifique des Conflits Internationaux du 18 octobre 1907.

Article 16.

Lorsqu'il y aura lieu à un arbitrage entre elles, les Parties Contractantes s'engagent à conclure, dans un délai de trois mois à compter du jour, où l'une des Parties aura adressé à l'autre la demande d'arbitrage, un compromis spécial déterminant nettement l'objet du différend, les modalités de la procédure et les compétences particulières du tribunal, ainsi que toutes autres conditions arrêtées entre elles.

À défaut des clauses compromissaires contraires, elles se conformeront pour tout ce qui concerne la procédure arbitrale aux dispositions établies par la Convention signée à la Haye le 18 octobre 1907, pour le Règlement Pacifique des Conflits Internationaux.

Article 17.

Il est entendu que les obligations assumées par les Parties Contractantes en vertu du présent Traité n'entravent aucunement leur faculté de soumettre, d'un commun accord, un différend qui aurait pu surgir entre elles à la Cour Permanente de Justice Internationale à la Haye.

Article 18.

Les dispositions des deux derniers alinéas de l'art. 16 seront également appliquées lorsqu'en vertu

cy art. 1, ustęp 4, spór będzie oddany bezpośrednio do arbitrażu.

Artykuł 19.

Jeżeli Trybunał Rozjemczy lub Stały Trybunał Sprawiedliwości Międzynarodowej są powołane do orzekania w sporze sobie przekazanym, będą one stosowały, o ile Strony nie postanowią inaczej:

1. konwencje międzynarodowe, bądź ogólne, bądź specjalne, które ustanawiają normy, uznane wyraźnie przez Państwa, będące w sporze;

2. zwyczaj międzynarodowy, jako dowód, że ogólnie przyjęty sposób postępowania jest prawem;

3. zasady ogólne prawa, uznane przez narody cywilizowane;

4. z zastrzeżeniem postanowień art. 59 statutu Stałego Trybunału, orzeczenia sądowe i doktrynę, głoszoną przez autorów prawa publicznego najbardziej kompetentnych, jako środek pomocniczy do ustalenia norm prawnych.

Artykuł 20.

Postanowienia artykułu 14 będą stosowane również odpowiednio i do Trybunału Rozjemczego.

Artykuł 21.

Wyrok Sadu Rozjemczego, zarówno jak i wyrok Stałego Trybunału Sprawiedliwości Międzynarodowej, są obowiązujące i winny być wykonane przez Strony z dobrą wiarą.

Jeżeli wszakże wyrok stwierdzi, że orzeczenie jakiejś instancji sądowej lub wszelkiej innej władzy, zależnej od jednej z Umawiających się Stron, jest całkowicie lub częściowo w sprzeczności z powszechnie uznaną normą prawa międzynarodowego, i jeżeli prawo krajowe tej Strony zupełnie nie pozwala lub pozwala tylko częściowo uchylić na drodze administracyjnej skutki orzeczenia, w mowie będącego, Strona poszkodowana uzyska sprawiedliwe zadośćuczynienie innego rodzaju.

W razie sporu co do znaczenia i doniosłości wyroku, interpretacja, na żądanie każdej ze Stron, należy do Trybunału, który go wydał.

Artykuł 22.

Podezas trwania postępowania pojednawczego lub rozjemczego Umawiające się Strony powstrzymają się od wszelkiej czynności, któraby mogła odbić się ujemnie na przyjęciu zaleceń Komisji Pojednawczej lub na wykonaniu wyroku rozjemczego.

Artykuł 23.

Wszelki spór, dotyczący wykładni niniejszego Traktatu, będzie oddany do Stałego Trybunału Sprawiedliwości Międzynarodowej.

de l'art. 1 alinéa 4 le différend sera soumis immédiatement à l'arbitrage.

Article 19.

Lorsque le Tribunal d'Arbitrage ou la Cour Permanente de Justice Internationale sont appelés à décider sur un différend soumis à eux, ils appliqueront, sauf accord contraire des Parties:

1. les conventions internationales, soit générales, soit spéciales, établissant des règles expressément reconnues par les États en litige;

2. la coutume internationale comme preuve d'une pratique générale acceptée comme étant le droit;

3. les principes généraux de droit reconnus par les nations civilisées;

4. sous réserve de la disposition de l'art. 59 du Statut de la Cour Permanente, les décisions judiciaires et la doctrine des publicistes les plus qualifiés, comme moyen auxiliaire de détermination des règles de droit.

Article 20.

Les dispositions de l'art. 14 seront appliquées respectivement au Tribunal d'Arbitrage.

Article 21.

La sentence arbitrale de même que la sentence de la Cour Permanente de Justice Internationale est obligatoire et doit être exécutée de bonne foi par les Parties.

Si, toutefois, la sentence établissait qu'une décision d'une instance judiciaire ou de toute autre autorité relevant de l'une des Parties Contractantes se trouve entièrement ou partiellement en opposition avec une règle du droit international universellement reconnue et si le droit interne de cette Partie ne permettait d'effacer ou de n'effacer qu'imparfaitement par voie administrative les conséquences de la décision dont il s'agit, il sera accordé à la Partie lésée une satisfaction équitable d'un autre ordre.

En cas de contestation sur le sens ou la portée de la sentence, il appartient au Tribunal qui l'a rendue de l'interpréter à la demande de chacune des Parties.

Article 22.

Pendant la procédure de conciliation ou d'arbitrage, les Parties Contractantes s'abstiendront de tout acte pouvant avoir une repercussion préjudiciable sur l'acceptation des propositions de la Commission de Conciliation ou sur l'exécution de la sentence arbitrale.

Article 23.

Tout différend relatif à l'interprétation du présent Traité sera soumis à la Cour Permanente de Justice Internationale.

Artykuł 24.

Traktat niniejszy będzie ratyfikowany możliwie najprędzej i dokumenty ratyfikacyjne będą wymienione w Belgradzie.

Wejdzie on w życie trzydziestego dnia po wymianie dokumentów ratyfikacyjnych i będzie trwał pięć lat.

Jeżeli nie zostanie on wymówiony na sześć miesięcy przed swą expiracją, będzie się uważało, że został on odnowiony na nowy okres pięcioletni, i tak dalej.

NA DOWÓD CZEGO Pełnomocnicy podpisali Traktat niniejszy i wycisnęli na nim swe pieczęcie.

Sporządzono w dwóch egzemplarzach w Genewie dnia 18 września 1926 r.

(—) *August Zaleski*
L. S.

(—) *M. Nintchitch*
L. S.

Zaznajomiwszy się z powyższym Traktatem, uznaliśmy go i uznajemy za słuszny zarówno w całości, jak i każde z zawartych w nim postanowień; oświadczamy, że jest przyjęty, ratyfikowany i potwierdzony i przyrzekamy, że będzie niezmiennie zachowywany.

Na dowód czego wydaliśmy Akt niniejszy, opatrzony pieczęcią Rzeczypospolitej Polskiej.

W Warszawie, dnia 6 września 1927 r.

(—) *I. Mościcki*

Przez Prezydenta Rzeczypospolitej
Prezes Rady Ministrów:

(—) *J. Piłsudski*

Minister Spraw Zagranicznych:

(—) *August Zaleski*

L. S.

Article 24.

Le présent Traité sera ratifié aussitôt que faire se pourra et les instruments de ratification en seront échangés à Belgrade.

Il entrera en vigueur le trentième jour après l'échange des ratifications et aura une durée de cinq ans.

S'il n'est dénoncé six mois avant son échéance, il sera censé d'être renouvelé pour une nouvelle période de cinq ans et ainsi de suite.

EN FOI DE QUOI les Plénipotentiaires ont signé le présent Traité et y ont apposé leurs cachets.

Fait, en double exemplaire, à Genève, le 18 septembre 1926.

(—) *August Zaleski*
L. S.

(—) *M. Nintchitch*
L. S.

Après avoir vu et examiné ledit Traité, Nous l'avons approuvé et approuvons en toutes et chacune des dispositions qui y sont contenues, déclarons qu'il est accepté, ratifié et confirmé, et promettons qu'il sera inviolablement observé.

En Foi de Quoi Nous avons donné les présentes revêtues du Sceau de la République.

A Varsovie, le 6 Septembre 1927.

(—) *I. Mościcki*

Par le Président de la République
Le Président du Conseil des Ministres:

(—) *J. Piłsudski*

Le Ministre des Affaires Étrangères:

(—) *August Zaleski*

L. S.